

Geliş Tarihi (Received): 04.01.2019
Kabul Tarihi (Accepted): 04.07.2019
SPORMETRE, 2019,17(3), 202-212
DOI: 10.33689/spormetre.508266

BUZ HOKEYİ SPORCULARININ SPORTİF SÜREKLİ KENDİNE GÜVEN ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ

Murat AYGÜN¹, Yunus ÖZTAŞYONAR²

¹Ardahan Üniversitesi, Spor Yönetim Bilimleri, Ardahan, Türkiye

²Atatürk Üniversitesi, Spor Yönetim Bilimleri, Erzurum, Türkiye

Öz: Bu çalışmanın amacı buz hokeyi sporcularının sportif sürekli kendine güven özelliklerinin incelenmesidir. Araştırmanın örneklemini, buz hokeyi salonlarının bulunduğu Erzurum, Ankara, İzmir ve İstanbul illerinde aktif olarak buz hokeyi sporuyla ilgilenen 16-30 yaş aralığında 120'si kadın, 315'i erkek, toplamda 435 sporcu oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak, katılımcılara kişisel bilgi formu ve Vealey (1986) tarafından geliştirilen, ülkemizde Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik çalışması Yıldırım (2013) tarafından gerçekleştirilmiş 13 madde ve tek alt boyuttan (Sürekli Güven) oluşan Sporda Sürekli Kendine Güven (SSKG) ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada bağımsız gruplar için t-testi (independent samples t-test) tekniğinden faydalanılmış ve veriler analiz edilmeden önce gruplar arası varyansların homojenliği varsayımı Levene Testi ile incelenmiştir. Varsayımın karşılandığı durumlar için yapılan karşılaştırmalarda ANOVA (Analysis of Variance) tekniği, varsayımın karşılanmadığı durumlar için yapılan karşılaştırmalarda ANOVA'nın non-parametrik alternatifi olan Kruskal-Wallis-H Testi kullanılmıştır. Sporda sürekli kendine güven ölçeği'nden alınan puanların cinsiyet değişkenine göre; erkek sporcular lehine, yaş değişkenine göre; 26 yaş ve üzerinde olan sporcuların, eğitim durumu değişkenine göre: lise mezunu olan sporcular lehine, buz hokeyi ile ilgilendikleri süre değişkenine göre; 6 yıl ve üzerinde buz hokeyi sporuyla ilgilenen sporcuların, milli sporcu olup olmama durumu değişkenine göre; milli olan sporcular lehine anlamlı farklılık görülmüştür ($p < 0,001$). Şehir değişkenine göre; İstanbul ilinde yaşayan sporcuların en yüksek aritmetik ortalamayı aldıkları fakat anlamlı olmadığı görülmüştür ($p > 0,001$). Araştırma sonucunda çeşitli demografik değişkenler göz önüne alınarak, bireyin toplumsal yapı içerisindeki kazanımları sportif sürekli kendine güven özelliklerinin belirlenmesinde etkili olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Buz Hokeyi, Sportif Güven, Sportif Sürekli Kendine Güven

INVESTIGATING SPORTS TRAIT SELF-CONFIDENCE FEATURES OF ICE HOCKEY PLAYERS

Abstract: The objective of this study is to analyse sports trait self-confidence features of ice hockey players. The sample of this study includes totally 435 athletes (120 women, 315 men) in the range of 16-30 years' old who are active in ice hockey sports in Erzurum, Ankara, İzmir and İstanbul provinces where ice hockey halls are located. In this study, personal information form and Sports Trait Self-Confidence Scale (STSS) consisting 13 entry and single sub-dimension which were developed by Vealey (1986) and the validity and reliability study of the Turkish form carried out by Yıldırım (2013) are used as a data collection tool. Since there are more than 30 athletes in each of the groups, independent samples t-test are used in these comparisons. The homogeneity of the variance between the groups is examined by Levene Test before analysing the data. While ANOVA (Analysis of Variance) technique is used for the comparison of the hypothesis which is fulfilled, Kruskal-Wallis-H Test which is the non-parametric alternative of ANOVA is used for the comparison of the hypothesis that is not fulfilled. According to the gender variable of the scores acquired from Sports Trait Self-Confidence, the results are favourable in terms of male athletes; athletes aged 26 and over have the highest arithmetic mean and it is significant according to age variable; the scores are meaningful for high school graduates according to education variable; ice hockey players who are active in this sport for 6 years and over have the highest arithmetic mean and it is significant according to duration variable; and lastly there is a significant difference in favour of national athletes according to being a national athlete or not variance ($p < 0,001$). The athletes living in İstanbul have the highest arithmetic mean but not significant according to city variable ($p > 0,001$). As a result of the research, it has been concluded that the individual's gains in social structure are effective in the determination of sports trait self-confidence features by considering various demographic variables.

Keywords: Ice Hockey, Sport Confidence, Sports Trait Self-Confidence

The great part of this paper is based on PhD dissertation titled by “The effect of emotional intelligence and leadership features of ice hockey players on their sports trait self confidence” by Murat AYGÜN under the supervision of Assoc. Prof. Yunus ÖZTAŞYONAR. Corresponding Author: Murat AYGÜN E-mail: aygunmurat06@gmail.com

GİRİŞ

Özgüven, bireyin kendi becerileri veya bu becerilerine dayalı olarak başarılı olma beklentisiyle alakalı inançlarını ifade etmektedir. Yüksek düzeyde başarıma arzusuyla bütünlük içerisindedir (Plakona ve ark., 2014). Özdeğer, yeterlik, ait olma gibi duygu ve inançlar kendi imajımız ve kendimizi nasıl gördüğümüzle ilgilidir (Preston, 2001). Sportif güven modeli kavramsal ve teorik bulguları içerecek şekilde güncellenmiştir. Önceki literatür ile uyumlu olarak, sportif güven, bireylerin sporda başarılı olma yetenekleri hakkında sahip oldukları kesinlik derecesi olarak tanımlanmıştır (Vealey, 2001).

Sporcunun iyi olma ve atletik performans duygusu için önemli olan kendine güven, etki, davranış ve biliş süreciyle gerçekleştiğinde daha önem kazandığı belirtilmiştir (Vealey ve Chase, 2008). Sportif güven, bireylerin sporda başarılı olma yetenekleri hakkında sahip oldukları inanç ve derece olarak tanımlanmıştır (Vealey, 1988).

Kendine güven duyan sporcuların başarıya ulaşmaları için beceri ve yeteneklere sahip oldukları ifade edilmiştir. Spor psikologları, sporcuların özgüvenlerini anlamak için Bandura'nın (1997) ve Vealey'in (2001) teorilerini kullanmışlardır.

Sportif kendine güven kavramlarına ilişkin Bandura'nın öz-yeterlik kuramı, Harter'in öz-yeterlik kuramı ve Vealey'in sportif kendine güven modeli olmak üzere üç model karşımıza çıkmaktadır.

Bandura'nın Öz-Yeterlik Kuramı'nda, öz-yeterlik kavramını bir hedefe ulaşmak için gerekli olan organizasyon sürecini düzenlemek ve işleyişin devamlılığı için bireyin kendi yeteneklerine olan inancı olarak tanımlanmaktadır (Bandura, 1997). Harter'in Öz-Yeterlik Kuramı'nda, organizmayı yetkinliğe doğru yönlendiren ve bir etkinlik duygusuyla tatmin edilen bir motivasyon üzerine inşa etmiştir. Uсталık yaşantılarının önem arz ettiği ve bireylerin algılamaları olumlu ise ustalık dönemleri de bu süreçten olumlu etkilenir ve yeterlik duygusu olumlu yönde gelişmektedir (Harter, 1978). Vealey'in Sportif Kendine Güven Modeli'nde, özellikle sporcular için özgüvenin işlevselleştirilmesinin, farklı spor etkinliklerinde daha tutarlı davranış tatmini olacağını öne sürmektedir. Fenomenlerin, özellik ve sporcular tarafından analiz edilmesini ve bir sporcunun baskın özelliklerini bireysel spor müsabakalarında değişebilen seviyelerden ayırt etmeyi önermektedir. Özgüven özelliklerini ve sporcunun rekabet eğiliminin, her spor olayında durumları etkileyerek davranışsal tepkileri sonucunda başarı algısı ve kendi performansından memnun kalma gibi öznel sonuçları etkilemektedir (Vealey, 1986).

Vealey tarafından geniş bir yelpazede spor karşılaşmalarındaki davranışları tahmin etmek için tasarlanmış, kendine güven içerisinde öncelikli 2 yapı vardır;

- Sürekli Kendine Güven: Kendine özgü güven, doğuştan gelen ve nispeten istikrarlı bir yapıdan söz edilmektedir.
- Durumluk Kendine Güven: Duruma bağlı olarak değişkenlik göstermektedir. Belirli bir durumda, güven düzeyinizin görev veya etkinliğe bağlı olduğundan farklı yanıt verebilirsiniz.

Rekabetçi bir durumla karşılaştığımızda, durumunuz doğrultusunda veya spor branşınızda özgüvene neden olan belirli bir seviyede güvene sahip olursunuz. Davranışlarımızın önemli belirleyicilerinden biri olan özgüven, durum, performans ile pozitif bir ilişki içerisindedir. Bu yüzden kendinden emin olan birey, genellikle hedeflere ulaşmakta başarılı olur (Cohen, 2016).

Kış spor dalları içerisinde yer alan buz hokeyi sporu hakkında çeşitli tanımlar yapılmıştır. Aygün (2018)'ün yapmış olduğu tanımda; buz üzerinde 5 oyuncu ve 1 kalecinin, 20 dakikalık 3 devreden oluşan, oyun topu olarak adlandırılan puck'ı oyun kuralları doğrultusunda teknik ve taktik anlamda üstünlük kurarak rakip takımın kalesinde gol ile sonuçlandırmak olarak tanımlamaktadır (Aygün, 2018). Buz hokeyi, buz üzerinde her takımdan 6 oyuncudan oluşan, toplamda 60 dakikalık ve 3 devreden oluşmaktadır. Bunların 3'ü hücum, 2'si savunma, 1'i kaleci olarak bilinmektedir (Dolphin, 2010). Buz hokeyi, disk olarak ifade edilen oyun topunu mümkün olduğunca daha fazla elde etmek ve 2 takımın da birbirleri karşısında kalelerine gol atmaya çalışması olarak ifade edilir (Hance, 2015; Farrukh, 2015).

Bu çalışma doğrultusunda: Dünya'nın en hızlı takım sporlarından bir tanesi olan buz hokeyi sporu ile ilgilenen bireylerin, spor ruhu içerisinde güven ve kendine güven duygusunu belirlemek, sportif sürekli kendine güven özelliklerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çeşitli demografik değişkenler (Cinsiyet, yaş, şehir, eğitim durumu, spor yaşı, milli sporcu olma durumu) doğrultusunda elde edilen matematiksel değerler sonucunda sürekli güven durumları belirlenmeye çalışılmıştır.

METERYAL VE METOT

Bu çalışmanın bu bölümünde araştırmanın modeli, araştırma evren ve örnekleme, veri toplama araçları ve verilerin analizinde kullanılan istatistiksel tekniklerle ilgili bilgilere yer verilmiştir.

Araştırma Modeli

Bu çalışmada nicel araştırma modellerinden biri olan tarama modeli kullanılmıştır. Bir grubun belirli özelliklerini belirlemek amacıyla verilerin toplanmasını amaçlayan çalışmalara tarama (survey) modeli denir (Büyüköztürk ve ark., 2018).

Araştırma Evren ve Örnekleme

Çalışmada kullanılacak evreni, buz hokeyi sporcuları; araştırmanın örneklemini, buz hokeyi salonlarının bulunduğu Erzurum, Ankara, İzmir ve İstanbul illerinde aktif olarak buz hokeyi sporuyla ilgilenen 16-30 yaş 120'si kadın, 315'i erkek, toplamda 435 sporcu oluşturmuştur. Ölçme araçlarında uygulanacak örneklem büyüklüğünü belirleyebilmek için aşağıda yer alan denklem kullanılmıştır (Oktay ve ark., 2007).

$$n = \frac{NPQZ^2}{(N - 1)d^2 + PQZ^2}$$

Bu denklemde;

n : Örnek kütle büyüklüğü

N: Ana kütle hacmi (2017 Buz Hokeyi Faal Sporcu Sayısı:1196) (SGM, 2018).

P: Aktif buz hokeyi sporu yapıyor olma oranı

Q= (1-P): Aktif buz hokeyi sporu yapmama oranı
 α = Önem
Z: %(1- α) düzeyindeki Z test değeri
d: Hata (tolerans) payını ifade etmektedir.

Olabildiğince en büyük örneklem ile çalışmak için buz hokeyi yapıyor olma ve yapıyor olmama olasılıkları 0,5 olarak alınmıştır. %5 önem düzeyinde ve %5 hata payı ile ana kütleyi temsil edecek örnek hacmi,

$$n = \frac{1196(0,5)(0,5)(1,96)^2}{(1196 - 1)0,05^2 + (0,5)(0,5)(1,96)^2} \cong 291$$

olarak hesaplanmıştır.

Araştırmada hedeflenen minimum örneklem büyüklüğü yaklaşık 291 olarak hesaplanmış olması ile beraber; 450 adet ölçme aracından eksik ve hatalı doldurulmuş ölçme araçları çıkarılarak 435 ölçme aracı analize dâhil edilmiştir. Bu örnek hacmi minimum örnek hacmi 291'den fazla olması, araştırmada öngörülen α ve d hatası daha düşük bir seviyeye indirilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Çalışmada, araştırmacı tarafından hazırlanan demografik özelliklerin yer aldığı Kişisel Bilgi Formu ve sporcuların sürekli kendine güven düzeylerini belirlemek için Sporda Sürekli Kendine Güven Ölçeği (SSKG) kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu (KBF): Araştırmada bağımsız değişkenlere ilişkin bilgiler araştırmacı tarafından oluşturulmuş, cinsiyet, yaş, şehir, eğitim durumu, buz hokeyi ile ilgilendikleri süre ve milli sporcu olma durumu gibi demografik değişkenler doğrultusunda sorular yer almaktadır.

Sporda Sürekli Kendine Güven Ölçeği (SSKG): Sporcuların sportif sürekli kendine güvenini ölçmek için; Vealey (1986) tarafından geliştirilen, ülkemizde Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik çalışması Yıldırım (2013) tarafından gerçekleştirilmiş 13 madde ve tek alt boyuttan (Sürekli Güven) oluşan “Sporda Sürekli Kendine Güven Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek likert tipi olup maddeler 1 ve 9 arasında sıralanmış, 1-2-3 düşük puanı, 4-5-6 orta puanı, 7-8-9 yüksek puanı belirtecek şekilde 9’lu likert tipi üzerinden değerlendirilmektedir. Ölçeğin güvenilirlik katsayısı 0,89 bulunmuş, tekrar-test güvenilirlik katsayısı 0,78’dir (Yıldırım, 2013). Orijinal ölçeğin güvenilirlik katsayısının 0,93 olduğu görülmüştür (Vealey, 1986).

Verilerin İstatistiksel Analizi

Sporda sürekli kendine güven ölçeği’nin alt boyutlarından elde edilen puanlar cinsiyet, eğitim durumu ve milli sporcu olup olmama değişkeni bakımından karşılaştırıldığında grupların her birinde 30’dan fazla sporcu yer aldığı için söz konusu karşılaştırmalarda bağımsız gruplar t-testi (independent samples t-test) tekniğinden faydalanılmıştır.

Sporda sürekli kendine güven ölçeği’nin alt boyutlarından elde edilen puanlar yaş, şehir ve spor yaşı değişkeni açısından bakıldığında karşılaştırılan grupların her birinde 30’dan fazla sporcu yer almaktadır. Veriler analiz edilmeden önce gruplar arası varyansların homojenliği varsayımı Levene Testi ile incelenmiş, varsayımın karşılandığı durumlar için yapılan karşılaştırmalarda ANOVA (Analysis of Variance) tekniği, varsayımın karşılanmadığı

durumlar için yapılan karşılaştırmalarda ANOVA'nın non-parametrik alternatifi olan Kruskal-Wallis-H Testi kullanılmıştır.

BULGULAR

Tablo 1. Katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin bilgiler

		n	%
Cinsiyet	Kadın	120	27,59
	Erkek	315	72,41
Yaş	16-20 yaş	268	61,61
	21-25 yaş	136	31,26
	26 yaş ve üzeri	31	7,13
Şehir	Erzurum	184	42,30
	Ankara	109	25,06
	İstanbul	99	22,76
	İzmir	43	9,88
Eğitim Durumu	Lise	144	33,10
	Lisans ve Üzeri	291	66,90
Spor Yaşı	1 ay-1 yıl	85	19,54
	2-3 yıl	50	11,49
	4-5 yıl	100	22,99
	6 yıl ve üzeri	200	45,98
Milli Sporcu Durumu	Hayır	290	66,67
	Evet	145	33,33
		435	100,00

Katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin bilgiler incelendiğinde, araştırmaya katılan toplam 435 sporcu ile ilgili olarak; cinsiyet değişkenine bakıldığında, 120 kişi ile %27,59'unun kadın, 315 kişi ile %72,41'inin erkek olduğu; katılımcıların yaş değişkenine ilişkin dağılımlarına bakıldığında, 268 kişi ile %61,61'inin 16-20 yaş aralığında, 136 kişi ile %31,26'sının 21-25 yaş aralığında, 31 kişi ile %7,13'ünün 26 yaş ve üzerinde olduğu;

Şehir değişkenine ilişkin dağılımlara bakıldığında, 184 kişi ile %42,30'unun Erzurum ilinde, 109 kişi ile %25,06'sının Ankara ilinde, 99 kişi ile %22,76'sının İstanbul ilinde, 43 kişi ile %9,88'inin İzmir ilinde olduğu; eğitim durumu değişkenine ilişkin dağılımlara bakıldığında, 144 kişi ile %33,10'unun lise mezunu, 291 kişi ile %66,90'ının lisans ve üzerinde bir eğitim programından mezun olduğu; buz hokeyi ile ilgilendikleri süreye ilişkin dağılımlara bakıldığında, 85 kişi ile %19,54'ünün 1 ay-1 yıl aralığında, 50 kişi ile %11,49'unun 2-3 yıl aralığında, 100 kişi ile %22,99'unun 4-5 yıl aralığında, 200 kişi ile %45,98'inin 6 yıl ve üzerinde buz hokeyi sporunu yaptıklarına; milli sporcu durum değişkenine ilişkin dağılımlara bakıldığında 290 kişi ile %66,67'sinin milli sporcu olmadıkları, 145 kişi ile %33,33'ünün milli sporcu oldukları görülmektedir.

Tablo 2. Sporda sürekli kendine güven ölçeği'nden alınan puanların cinsiyet değişkenine bağlı olarak karşılaştırılmasına ilişkin bulgular

Cinsiyet	n	$\bar{X} \pm ss$	Levene testi(p)	t	sd	t-testi(p)
Kadın	120	74.042 ± 17.381	0.919	-3.951	433	0.000*
Erkek	315	81.397 ± 17.342				

*p<0.001

Tablo 2'de, sporcuların ölçekten elde ettikleri puanlara ilişkin bulgular incelendiğinde kadınların puan ortalamasının 74.042; erkeklerin ise 81.397 olduğu belirlenmiştir. İki

ortalama arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığı t-testi ile değerlendirildiğinde, erkek sporcular ile kadın sporcuların sportif sürekli kendine güven puanları arasında erkekler lehine istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p < 0.001$).

Tablo 3. Sporda sürekli kendine güven ölçeği'nden alınan puanların yaş değişkenine bağlı olarak karşılaştırılmasına ilişkin bulgular

Yaş	n	$\bar{X} \pm ss$	Levene testi(p)	χ^2	sd	p
16-20	268	80.776 \pm 19.005				
21-25	136	75.304 \pm 14.617	0.000*	16.180	2	0.000*
26 yaş ve üzeri	31	85.690 \pm 13.903				

* $p < 0.001$

Tablo 3'de Levene Testi'ne ilişkin p değeri incelendiğinde yaş değişkenine göre sınıflandırılan sporcuların ölçek puanlarının homojen bir dağılım göstermediği görülmektedir. Söz konusu nedenle araştırmaya farklı illerden katılan sporcuların ölçek puanlarının karşılaştırılmasında ANOVA'nın non-parametrik alternatifi olan Kruskal-Wallis-H Testi kullanılmıştır.

Sporcuların ölçek puanlarının ortalamalarına ilişkin bulgular incelendiğinde, 16-20 yaş aralığındaki sporcuların puan ortalamasının 80.776, 21-25 yaş aralığındaki sporcuların 75.304, 26 yaş ve üzerindeki sporcuların 85.690 olduğu belirlenmiştir. Bu bulgudan hareketle, sporda sürekli kendine güven bakımından en yüksek puanlara sahip sporcuların 26 yaş ve üzerinde olduğu söylenebilir. Buna karşın Kruskal-Wallis-H testi sonucu elde edilen p değeri incelendiğinde aradaki farkların istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir ($p < 0.001$). Sporda sürekli kendine güven ölçeği'nden alınan puanların yaş değişkenine göre; 16-20 yaş ve 21-25 yaş arasında, 21-25 yaş ve 26 yaş ve üzeri arasında anlamlı fark vardır.

Tablo 4. Sporda sürekli kendine güven ölçeği'nden alınan puanların şehir değişkenine bağlı olarak karşılaştırılmasına ilişkin bulgular

Şehir	n	$\bar{X} \pm ss$	Levene testi(p)	χ^2	sd	p
Erzurum	184	78.060 \pm 16.686				
Ankara	109	79.330 \pm 14.355				
İstanbul	99	81.162 \pm 19.100	0.000*	4.735	3	0.192
İzmir	43	80.930 \pm 24.588				

* $p < 0.001$

Tablo 4'de, Levene Testi'ne ilişkin p değeri incelendiğinde il değişkenine göre sınıflandırılan sporcuların ölçek puanlarının homojen bir dağılım göstermediği görülmektedir. Söz konusu nedenle araştırmaya farklı illerden katılan sporcuların ölçek puanlarının karşılaştırılmasında ANOVA'nın non-parametrik alternatifi olan Kruskal-Wallis-H Testi kullanılmıştır.

Sporcuların ölçek puanlarının ortalamalarına ilişkin bulgular incelendiğinde, Erzurum'daki sporcuların puan ortalamasının 78.060, Ankara'daki sporcuların 79.330, İstanbul'daki sporcuların 81.162 ve İzmir'deki sporcuların puan ortalamasının 80.930 olduğu belirlenmiştir. Bu bulgudan hareketle, sporda sürekli kendine güven bakımından en yüksek

puanlara sahip sporcuların İstanbul’da, en düşük puanlara sahip sporcuların ise Erzurum’da olduğu söylenebilir. Buna karşın Kruskal-Wallis-H testi sonucu elde edilen p değeri incelendiğinde aradaki farkların istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmektedir ($p>0.001$). Söz konusu değer, il değişkeninin sporda sürekli kendine güven değişkeni üzerinde etkili bir değişken olmadığına işaret etmektedir.

Tablo 5. Sporda sürekli kendine güven ölçeği’nden alınan puanların eğitim durumu değişkenine bağlı olarak karşılaştırılmasına ilişkin bulgular

Eğitim Durumu	n	$\bar{X} \pm ss$	Levene testi(p)	t	sd	t-testi(p)
Lise	144	86.333 ± 16.758	0.867	6.023	433	0.000*
Lisans ve üzeri	291	75.921 ± 17.068				

* $p<0.001$

Tablo 5’de, sporcuların ölçekten elde ettikleri puanlara ilişkin bulgular incelendiğinde lise mezunu olan sporcuların puan ortalamasının 86.333; lisans ve üzeri programlardan mezun olanların ise 75.921 olduğu belirlenmiştir. İki ortalama arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığı t-testi ile değerlendirildiğinde p değerinin 0.000 olduğu görülmüştür. Analizler sonucunda lise mezunu olan sporcular ile lisans ve üzeri eğitim düzeyine sahip sporcuların sportif kendine güven puanları arasında lise mezunu olan sporcular lehine istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p<0.001$).

Tablo 6. Sporda sürekli kendine güven ölçeği’nden alınan puanların süre değişkenine bağlı olarak karşılaştırılmasına ilişkin bulgular

Süre	n	$\bar{X} \pm ss$	Levene testi(p)	χ^2	sd	p
1 ay-1 yıl	85	71.553 ± 14.601	0.000*	44.613	3	0.000*
2-3 yıl	50	71.400 ± 22.626				
4-5 yıl	100	79.310 ± 17.601				
6 yıl +	200	84.710 ± 15.426				

* $p<0.001$

Tablo 6’da, Levene Testi’ne ilişkin p değeri incelendiğinde sporla ilgilendikleri süre değişkenine göre sınıflandırılan sporcuların ölçek puanlarının homojen bir dağılım göstermediği görülmektedir. Söz konusu nedenle araştırmaya farklı illerden katılan sporcuların ölçek puanlarının karşılaştırılmasında ANOVA’nın non-parametrik alternatifi olan Kruskal-Wallis-H Testi kullanılmıştır.

Sporcuların ölçek puanlarının ortalamalarına ilişkin bulgular incelendiğinde, 1 ay-1 yıl aralığındaki buz hokeyi sporuyla ilgilenen sporcuların puan ortalamasının 71.553, 2-3 yıl aralığında buz hokeyi ile ilgilenen sporcuların 71.400, 4-5 yıl aralığında buz hokeyi ile ilgilenen sporcuların 79.310 olduğu, 6 yıl ve üzerinde buz hokeyi ile ilgilenen sporcuların 84.710 olduğu görülmektedir. Bu bulgudan hareketle, sporda sürekli kendine güven bakımından en yüksek puanlara sahip sporcuların 6 yıl ve üzerinde olduğu söylenebilir. Buna karşın Kruskal-Wallis-H testi sonucu elde edilen p değeri incelendiğinde aradaki farkların istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir ($0.000<0.001$).

Sporda sürekli kendine güven ölçeği’nden alınan puanların süre değişkenine göre; 1 ay-1 yıl ve 4-5 yıl arasında, 1 ay-1 yıl ve 6 yıl ve üzeri arasında, 2-3 yıl ve 4-5 yıl arasında, 2-3 yıl ve 6 yıl ve üzeri arasında anlamlı fark vardır.

Tablo 7. Sporda sürekli kendine güven ölçeği'nden alınan puanların milli sporcu olup olmama değişkenine bağlı olarak karşılaştırılmasına ilişkin bulgular

Milli Sporcu	n	$\bar{X} \pm ss$	Levene testi(p)	t	sd	t-testi(p)
Hayır	290	75.283 ± 17.320	0.164	-7.221	433	0.000*
Evet	145	87.538 ± 15.338				

*p<0.001

Tablo 7 incelendiğinde, sporcuların ölçekten elde ettikleri puanlara ilişkin bulgular incelendiğinde milli olmayan sporcuların puan ortalamasının 75.283; milli sporcuların ise 87.538 olduğu belirlenmiştir. İki ortalama arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığı t-testi ile değerlendirildiğinde p değerinin 0.000 olduğu görülmüştür. Bu bulgu, iki ortalama arasında istatistiksel olarak milli sporcular lehine anlamlı derecede bir farklılığa işaret etmektedir (p<0.001).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Ülkemize gelişme gösteren spor branşlarından biri olan buz hokeyi branşında, sporcularının sportif sürekli kendine güven özelliklerini, çeşitli demografik değişkenler doğrultusunda inceleyerek, ortaya çıkan bulguların daha önce farklı branşlarda yapılan araştırmalarla karşılaştırılmasının sağlanması ve spor bilimine yarar sağlaması amaçlanmıştır.

Tablo 2'de, cinsiyet değişkenine göre; erkek sporcular lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir (p<0,001). Ülkemizdeki toplum yapısı, çocukların yetiştirilme tarzı ve ortak yaşam biçimlerimiz düşünüldüğünde, erkeklerin kadınlara göre daha özgür yetiştirilmesi, erkeklerin sporda sürekli kendine güvenlerinin yüksek olmasının nedeni olarak düşünülmektedir.

Çetinkaya (2015)'nin takım sporlarında sporcu kimliği ve sürekli sportif kendine güven ilişkisi çalışmasında; cinsiyet değişkeni ile sürekli sportif kendine güven arasında anlamlı farklılık olduğu ve erkek sporcuların kadın sporculara göre daha yüksek ortalamayı aldığı belirtilmiştir. Vurgun (2010)'un çalışmasında, cinsiyet değişkenine göre özgüvenleri birbirleri arasında farklılık göstermektedir. Cinsiyet değişkenine göre yaş ile birlikte sportif güvenin arttığı, 20 yaş ve altı ve 21-24 yaş kategorilerinde erkek sporcuların sportif güven düzeyinin kadınlara göre daha olduğu görülmektedir. 25 yaş ve üzeri kategorisinde kadınların sportif güven düzeyinin erkeklerden fazla olduğu görülmektedir. Literatürde yer alan; Çetinkaya (2015), Vurgun (2010) ve Kara (2017)'nin çalışmaları yapılan bu çalışmayla paralellik göstermektedir.

Öztürk ve ark. (2016)'nin judocuların problem çözme becerilerinin ve sportif güven düzeylerinin incelenmesi çalışmasında erkek sporcuların kadın sporculara göre daha düşük ortalamaya sahip oldukları, cinsiyet değişkeninin anlamlı olmadığı görülmüştür. Karagün (2014)'ün yapmış olduğu çalışmada, araştırmaya katılan kadın sporcuların erkek sporcular lehine anlamlı bir sonuç olduğu belirtilmiştir. Literatürde yer alan; Merey (2010)'in çalışması bu çalışmayla paralellik göstermemektedir.

Tablo 3'de, yaş değişkenine göre; 26 yaş ve üzerinde olan sporcuların en yüksek aritmetik ortalamayı aldıkları ve anlamlı olduğu tespit edilmiştir (p<0,001). Yaş ilerledikçe bireyin yaşam ve spordaki tecrübelerinin artması, kendini kanıtlama isteği ve yaşanmışlıklar

nedeniyle, araştırmamızdaki en yüksek yaş grubu olan 26 yaş ve üzerinin sporda sürekli kendine güven düzeylerinin yüksek olduğu düşünülmektedir.

Çetinkaya (2015)'nin takım sporlarında sporcu kimliği ve sürekli sportif kendine güven ilişkisi çalışmasında; 26-30 yaş aralığında yer alan sporcuların sürekli sportif güven düzeylerinin diğer yaş gruplarında yer alan sporculara daha yüksek ortalamaya sahip oldukları ve sürekli sportif güven düzeylerine göre anlamlı olduğu bulunmuştur. Bu durumu ilerleyen yaşla birlikte artan sportif tecrübelerin bireyde olumlu bir spor güveni algısı oluşturabileceği şeklinde açıklanmaktadır. Çetinkaya (2015)'nin çalışması yapılan bu çalışmayla paralellik göstermektedir.

Vurgun (2010)'un çalışmasında, 20 yaş ve altı ve 24 yaş aralığındaki kategorilerde erkeklerin sportif güven düzeylerinin daha yüksek düzeyde olduğu, 25 yaş ve üzeri kategoride kadın sporcuların sportif güven düzeyinin daha yüksek olduğu bulunmuştur. Literatürde yer alan; Meray (2010) ve Vurgun (2010)'un çalışması yapılan bu çalışmayla paralellik göstermemektedir.

Tablo 4'de, şehir değişkenine göre; İstanbul ilinde yaşayan sporcuların en yüksek aritmetik ortalamayı aldıkları fakat anlamlı olmadığı tespit edilmiştir ($p > 0,001$). Sporcuların yaşadıkları iller düşünüldüğünde İstanbul ilinde yaşayan sporcuların sosyal imkânlar ve spor olanakları bakımından diğer illere oranla daha fazla imkânlara sahip olması söz konusu tespiti destekler niteliktedir.

Tablo 5'de, eğitim durumu değişkenine göre; lise mezunu sporcuların lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p < 0,001$). Lise mezunu eğitim durumuna sahip sporcuların buldukları yaş itibari ve çevre faktörü nedeniyle lisans ve üzeri programdan mezun olanlara göre güvenlerinin yüksek olduğu düşünülmektedir.

Meray (2010)'in yetişkinlerde özgüven duygusu ile anksiyeti düzeyi arasındaki ilişkinin karşılaştırılması ve kültürlerarası bir yaklaşım çalışmasında eğitim ve özgüvenin birbiri ile aynı doğrultuda arttığını, lisansüstü program mezunlarının en yüksek özgüvene sahip oldukları görülürken, lise mezunlarının düşük özgüvene sahip oldukları görülmüştür. Literatürde yer alan; Meray (2010) ve Karagün (2014)'ün çalışmaları yapılan bu çalışmayla aynı doğrultuda olmadığı görülmektedir.

Tablo 6'da, buz hokeyi ile ilgilendikleri süre değişkenine göre; 6 yıl ve üzerinde buz hokeyi sporuyla ilgilenen sporcuların en yüksek aritmetik ortalamayı aldıkları ve anlamlı oldukları tespit edilmiştir ($p < 0,001$). Süre kavramı arttıkça ilgilenilen spor branşını tanıma, öğrenme, doğru zamanda ve doğru şekilde kendini ifade etme, yeterlik duygusuna sahip olma, sporda sürekli kendine güven düzeylerinin süre değişkeniyle arasında doğru orantı olmasında etkili olduğu düşünülmektedir.

Tablo 7'de, milli sporcu durum değişkenine göre; milli olan sporcular lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p < 0,001$). Toplumsal yapının gereği ve tüm bireylerde var olan milli duygular nedeniyle, milli olan sporcuların kendilerini kanıtlama, ülkesini temsil etme, kazanacağı madalya ile ülke bayrağını dalgalandırma içgüdüsünün etkili olduğu düşünülmektedir.

Araştırma sonucunda, bireyin doğumundan ölümüne kadar geçen süreçte; iletişim, kültürel, sosyal, siyasi, sportif, ailevi vb. etkileşimler, bireyin toplumsal bir olgu olan sosyalleşme sürecinin gerçekleşmesine ve çeşitli kazanımlar elde etmesine yarar sağlayacaktır. Bu

etkenler göz önünde bulundurulduğunda, demografik değişkenler doğrultusunda bu sosyal etkileşim süreci sporcuların sportif sürekli kendine güven özelliklerinin belirlenmesinde etkili olduğu görülmüştür.

KAYNAKLAR

- Aygün M. (2018). *Buz hokeyi sporcularının duygusal zekâ ve liderlik özelliklerinin sportif sürekli kendine güven üzerine etkisi*. Doktora Tezi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Kış Sporları ve Spor Bilimleri Enstitüsü.
- Bandura A. (1997). *Self-efficacy, the exercise of control*. W. H. Freeman and Company, New York.
- Büyüköztürk Ş., Çakmak E. K., Akgün Ö. E., Karadeniz Ş., Demirel F. (2018). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi, Ankara. 15-17.
- Cohen R. (2016). *Sport psychology: the basics optimising human performance*. Bloomsbury Sport. London-New York. 14-16.
- Çetinkaya T. (2015). *Takım sporlarında sporcu kimliği ve sürekli sportif kendine güven ilişkisi*. Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Dolphin C. (2010). *Ice hockey by the numbers*. Abdo Publishing Company, Minnesota. 4-7.
- Farrukh A. H. (2015). *Textile in ice hockey: a journey of safety*. Gent University, Belgium. 6-9.
- Hance A. (2015). *Slap shot science: a curious fan's guide to hockey*. Johns Hopkins University Press. Baltimore, Maryland.
- Harter S. (1978). Effectance motivation reconsidered: toward a developmental model. *Human Development*. 21, 34-64.
- Kara T. (2017). Takım sporu veya bireysel sporlarla ilgilenen lise öğrencilerinin sportif sürekli kendine güven düzeylerinin incelenmesi. *Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi*. SI (1), 56-62.
- Karagün E. (2014). Self-confidence level in professional athletes; an examination of exposure to violence, branch and socio-demographic aspects. *International Journal of Human Sciences*. 11(2), 744-753.
- Merey B. (2010). Yetişkinlerde özgüven duygusu ile anksiyeti düzeyi arasındaki ilişkinin karşılaştırılması ve kültürlerarası bir yaklaşım. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Oktay E., Akan Y., Çalmaşur G. (2007). Erzurum il merkezinde yaşayan yetişkin bireylerin Erzurum'dan memnuniyetleriyle ilişkili faktörlerin araştırılması. Atatürk Üniversitesi. Yayın No: 959, Erzurum. 3.
- Öztürk A., Bayazıt B., Gencer E. (2016). Judocuların Problem Çözme Becerilerinin ve Sportif Güven Düzeylerinin İncelenmesi (Trabzon Olimpik Hazırlık Merkezi Örneği). *Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi*, 14(2), 145-151.
- Plakona E., Parcina I., Ludvig A., Tuzovic A. (2014). Self-confidence in sport. *International Scientific Journal Of Kinesiology*, 7 (1). 47-55.
- Preston D. L. (2001). *365 steps to self-confidence*. How To Books. Oxford, United Kingdom. 18.
- Vealey R. S. (1986). Conceptualization of sport-confidence and competitive orientation: preliminary investigation and instrument development. *Journal of Sport Psychology*, 8(3), 221-246.
- Vealey R. S. (1988). Sport-confidence and competitive orientatios: an addendum on scoring procedures and cender differences. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 10(4), 471-478.
- Vealey R. S. (2001). Understanding and enhancing self-confidence in athletes. Handbook of Sport Psychology. Second Edition (edited by R.N. Singer, H.A. Hausenblass, C.M. Janelle), 550-565.

Vealey R., Chase M. A. (2008). Self-confidence in sport: conceptual and research advances. In Horn, T. S. (ed.), *Advances in Sport Psychology*, (3rd edn). Champaign, IL. Human Kinetics. 65-97.

Vurgun N. (2010). Sporda imgeleme anketinin Türkçeye uyarlanması ve sporda imgelemenin yarışma kaygısı ile sportif güven üzerindeki etkisi. Doktora Tezi. İzmir: Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Yıldırım F. (2013). Sportif sürekli kendine güven alt ölçeğinin uyarlanması ve ortaöğretim kurumlarındaki öğrencilerde sportif sürekli kendine güvenin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Mersin: Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.